

Співак М.В.,

д.п.н., доцент, доцент кафедри публічного управління та
адміністрування НАВС

ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: СТАТИСТИКА, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Забезпечення гендерної рівності є викликом для України. Досягнення гендерного паритету в органах влади та публічного управління залишається актуальним завданням, незважаючи на здобутки та зміни на законодавчому й інституційному рівнях. На думку науковців, гендерна рівність є наступною сходинкою соціально-статевих відносин після патріархальної системи. Гендерна рівність як принцип полягає в тому, щоб вивчити і усунути всі соціальні бар'єри, що заважають людині проявитися як особистості, а також створити рівні соціальні можливості для реалізації особистості жінок і чоловіків в усіх сферах життєдіяльності залежно від особистого вибору людини. Якщо звернутися до статистики то слід зазначити, що Україна посідає 65-е місце зі 149 країн у світовому рейтингу дотримання гендерної рівності, складеному Всесвітнім економічним форумом. Очолює рейтинг (2017 року) Ісландія. Після неї йдуть Норвегія, Швеція і Фінляндія. Попри те, що в першій десятці домінують скандинавські країни, до неї також входять латиноамериканська країна (Нікарагуа, 5-а), африканські держави (Руанда, 6-а, Намібія, 10-а), а також – Філіппіни (8-е місце). Крім того, в першій десятці – Нова Зеландія (7-е місце) й Ірландія (9-е). Останні місця в рейтингу посідають Ірак, Пакистан і Ємен. Автори звіту оцінюють прогрес 149 країн у чотирьох напрямках: економічна участь і можливості, освіта, охорона здоров'я і рівноправність у політиці. У рейтингу 2016 року Україна була на 69-му місці зі 144 країн [1]. У 2018 році Україна посіла 65 місце у рейтингу гендерної рівності з 149 країн [2]. У звіті Світового банку «Жінки, бізнес і закон» за 2019 рік вимірювався рівень гендерної дискримінації в 187 країнах. Індекс гендерної рівності, за яким порівнюють країни, включає вісім показників. Це ті показники, які впливають на економічні рішення, що приймаються жінками протягом їхнього трудового життя – від свободи пересування до отримання пенсії. Максимальна кількість отриманих балів – 100, що означає найбільшу гендерну рівність. Лише 6 країн світу отримали найвищу оцінку –

Бельгія, Данія, Франція, Латвія, Люксембург та Швеція. Україна отримала 78,7 балів і розташована біля Білорусі та Замбії [3].

В Україні на законодавчому рівні гендерну дискримінацію заборонено Конституцією та Законом «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» [4], «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [5], «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [6] та ін. Важливим кроком у формуванні політики гендерної рівності є прийняття Державної Соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Метою Програми є удосконалення механізму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства та впровадження європейських стандартів рівності.

Проблему недостатнього рівня впровадження принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків передбачається розв'язати шляхом застосування комплексного підходу та здійснення заходів, спрямованих на виконання таких пріоритетів:

- удосконалення нормативно-правової бази, механізму проведення гендерно-правової експертизи та впровадження статистичних показників у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: урахування гендерного компонента в програмах економічного та соціального розвитку з урахуванням актуальних потреб галузей і регіонів; розширення переліку статистичних показників за ознакою статі з розбивкою за іншими основними ознаками (вік, місце проживання, інвалідність, соціально-економічний статус тощо); підвищення професійного рівня державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; зменшення гендерного дисбалансу у сфері державної служби та управління людськими ресурсами; внесення до програм курсів підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; подолання гендерних стереотипів;

- протидія дискримінації за ознакою статі та дискримінації більше ніж за однією ознакою, зокрема удосконалення механізму реалізації права на захист від дискримінації за ознакою статі та дискримінації за кількома ознаками, однією з яких є ознака статі, розгляду випадків такої дискримінації та вжиття відповідних заходів за його результатами;

- виконання договірних та інших міжнародних зобов'язань щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: збільшення частки жінок серед народних депутатів України, депутатів обласних та місцевих рад (міст обласного значення); зменшення розриву в оплаті праці;

- залучення до виконання Програми міжнародних організацій та громадських об'єднань, діяльність яких спрямовується на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у суспільстві, зокрема зміцнення державно-приватного партнерства у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Виконання Програми дасть змогу:

- розширити доступ жінок і чоловіків до товарів і послуг із дотриманням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом урахування у нормативно-правових актах гендерного компонента та особливих потреб різних категорій жінок і чоловіків (за такими основними ознаками, як вік, місце проживання, інвалідність, соціально-економічний статус);

- збільшити частку жінок серед народних депутатів України, депутатів обласних і місцевих рад (міст обласного значення);

- зменшити розрив в оплаті праці жінок і чоловіків;

- внести зміни до нормативно-правових актів щодо удосконалення механізму проведення гендерно-правової експертизи;

- створити комплексну систему реагування на випадки дискримінації за ознакою статі, дискримінації більше ніж за однією ознакою і запобігти такій дискримінації;

- внести на постійній основі до програм курсів підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування та працівників державних установ питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

- розширити перелік статистичних показників за ознакою статі з розбивкою за іншими основними ознаками (вік, місце проживання, інвалідність, соціально-економічний статус тощо);

- створити ефективну систему співпраці органів державної влади, міжнародних організацій і громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у суспільстві [7].

Література:

1. Україна – на 65-му місці в рейтингу дотримання гендерної рівності // Радіо Свобода. 18 Грудень 2018. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-genderna-rivnist-reytyng/29662764.html>
2. Украина заняла 65-е место в мировом рейтинге гендерного равенства. Українська правда// 18 грудня 2018 року. <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2018/12/18/7201605/>
3. Тунік Ю. Рейтинг гендерної дискримінації: Україна біля Білорусі та Замбії. 3 березня 2019 року // The Village Україна. <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/282547-reyting-gendernoyi-diskriminatsiyi-ukrayina-bilya-bilorusi-ta-zambiyi>
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні. Відомості Верховної Ради, 2013, № 32, ст.412.
5. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Відомості Верховної Ради України, 2005, № 52, ст.561.
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству. Відомості Верховної Ради, 2018, № 5, ст.35.
7. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Постанова Кабінету Міністрів від 11 квітня 2018 р. № 273. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF>

Стрельченко О.Г.,

к.ю.н., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

З метою дослідження реєстрації лікарських засобів необхідно визначити поняття «державної реєстрації» під яким слід розуміти нормативно-правовий порядок діяльності органів публічної адміністрації (посадових осіб), змістом якої є вчинення певних реєстраційних дій шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру, з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності і надання їм законного (легітимного) статусу, з видачею офіційного свідоцтва про його державну реєстрацію.